

מרץ 2025 (4)

ללקוחותינו הנכבדים שלום רב,

הנדון: תשלום גמול שעות נוספות בגין עמלות מכירה – פסק דין בעניין חברת קסטרו

1. בחוזרנו מחודש ספטמבר 2024, עדכנו אתכם לגבי פסק דין תקדימי שניתן על ידי בית הדין הארצי לעבודה בנושא תשלום שעות נוספות בגין עמלה המשולמת לעובד (ע"ת"צ 48841-06-18 חיים כהן - איי.די. איי חברה לביטוח בע"מ, 20.8.2024).
באותו מקרה, קבע בית הדין הארצי ברוב דעות כי קיימת אפשרות סבירה שהתביעה הייצוגית תתקבל, דהיינו כי רכיב העמלות יהווה חלק מהשכר הקובע לתשלום גמול שעות נוספות, וההליך הוחזר לדיון בבית הדין האזורי לעבודה בעילה זו.
2. ביום 9.3.2025 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה **בתביעה ייצוגית בעניין קסטרו, שם נקבע כי יש להביא בחשבון את עמלות המכירה לצורך חישוב גמול שעות נוספות** (ת"צ 3263-07-13 אור שחם - קסטרו שיווק 1985 בע"מ).
מדובר בפסק דין משלים בהליך שנמשך למעלה מ-10 שנים ועבר גלגולים רבים, לרבות בבית המשפט העליון (בג"ץ 5148/18).
3. בית הדין האזורי לעבודה ניתח את עמדת בית הדין הארצי לעבודה בעניין איי.די. איי הנ"ל, ולהלן עיקרי קביעותיו:
  - א. אין צורך להבחין בין עמלות שהן "שכר לפי תוצרת" (כפי שנדון בעניין איי.די. איי) או "שכר לפי פידיון" (כפי שנדון בעניין קסטרו), או שילוב של השניים, לצורך הקביעה אם לכלול את עמלת המכירה לצורך תשלום שעות נוספות, שכן המהות היא החשובה בראי העקרון המחייב תשלום גמול שעות נוספות.
  - ב. יש לשלם גמול שעות נוספות גם עבור עמלות שמשולמות על פי מדרג, גם אם רף המכירות הראשון לא מזכה כלל בעמלה¹. בית הדין דחה את עמדת קסטרו כי במקרה זה מדובר בעמלות המשולמות בכפוף לתנאי/יעד מכירות ולא "מהשקל הראשון" ועל כן אין לכלול אותן בשכר הקובע. בית הדין תיאר מצב שבמודל עמלות זה, ניתן להגיע כמעט בכל מכירה לרף המינימלי ולקבל עמלה, ולא מדובר בביצוע עבודת מכירות מאומצת, הנמשכת בד"כ על פני מספר ימים/שבועות. לכן, **נקבע שאין די בעובדה שמכירה "קטנה" אינה מזכה בעמלה כדי להצדיק שלילה כוללת של הכללת העמלות בשכר הקובע**. לשיטת בית הדין, אם היה נקבע כלל לפיו די במדרגת עמלות ראשונה של אפס כדי לפטור מעסיקים מתשלום גמול שעות נוספות על עמלות, היה הדבר מוביל למצב לא תקין שבו המעסיקים היו קובעים דרגת "התחמקות" ראשונה נמוכה (למשל: עד 50 ₪) ובכך פוטרים עצמם מתשלום גמול שעות נוספות על עמלות בניגוד לתכלית החוק.

נחום פינברג *
ארנה שר
קרן שליט
עמי שחר
סמדר קפלן
אורלי אבירם
יעקב מלישקביץ
ירון קרמר
מיכל פינברג-דורון **
אלון נוי
אוהד גלעד
דוד משה
נטלי קמחי
רוני איטח גנט
דניאל כוכבי
עדי גבאי
עדית אייגס
ברק גבעוני
סימה סקין
דנה מכניאן
אדר מוסל
אור איבישץ
שני הלצר
מאור וייס
טל מדר
גיל זבצקי
גיל שמואל-אוזן
שי ברקוביץ'
רפאל סבג
עדן כהן
ליאור קאופמן
נועה פיצ'ון
אסף שלום

* נטריון

** חברה גם בלשכת עורכי הדין של ניו-יורק

¹ בעניין קסטרו, במדרג המכירה הראשון (עד 100 ₪) העובד לא זכאי לעמלה בעוד שעבור מכירות גבוהות יותר משולמת עמלה: 0.5 ₪ עבור מכירה של בין 100-150 ₪ ועד 12 ₪ עבור מכירה של למעלה מ-1000 ₪.

- ג. באשר לגובה העמלות מכלל השכר החודשי המשולם לעובד – נקבע כי ככל שקסטרו היתה מוכיחה שהעמלות הן נתח לא מאוד משמעותי משכר חברי הקבוצה, היה בכך בנסיבות מסוימות, כדי להצדיק הכרה בהן כתוספת מותנית בתנאי, שאין להביאה בחשבון בשכר הקובע, לרבות לתשלום שעות נוספות.
- ד. באשר לדרך החישוב של העמלות לצורך תשלום גמול שעות נוספת (בהתחשב בקושי המעשי הכרוך בכך שהעמלות לא ניתנות לשייך לנקודת זמן מסוימת) –
- בית הדין האזורי אימץ את החלופה שהוצעה על ידי כב' השופטת דוידוב-מוטולה בפסק הדין בעניין **איי.די.איי**, כך שיש **לסכום את סך העמלות ששולמו בחודש מסוים וחלוקתו למספר כל שעות העבודה באותו חודש (רגילות ונוספות)**, כאשר התוצאה תתווסף לערך שעת עבודה רגילה ותוכפל בגמול השעות הנוספות (25% ו-50%).
- ה. בית הדין דחה את טענת קסטרו שאין להחיל את הקביעות שבפסק הדין למפרע אלא באופן פרוספקטיבי (צופה פני עתיד) בלבד. נקבע כי פסק הדין לא מנוגד להלכה שקדמה לו וניתן לפרשו ככזה שמפתח ומבסס את ההלכה הקיימת. בנוסף, קסטרו לא הצביעה על פגיעה משמעותית בעסקיה כתוצאה מקבלת התביעה הייצוגית. לכן, **נקבע כי הקביעות שבפסק הדין יחולו למפרע** כאשר חברי הקבוצה הם מי שהועסקו מיום 2.7.2006 עד ליום 11.7.2022.
4. **לסיכום**: הרציונל של פסק הדין הארצי של בית הדין לעבודה, כפי שיושם ע"י בית הדין האזורי לעבודה בענין קסטרו, הוא שעל בית הדין למצוא דרך ליישם את הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה גם על עמלות מכירה בהתאמה הנדרשת לנסיבות המקרה.
- בית הדין האזורי לעבודה הדגיש את תכליתו של חוק שעות עבודה ומנוחה ליצירת **תמריץ שלילי** למעסיקים להעסיק עובדים בשעות נוספות על דרך ייקור עלות העסקתם בשעות אלה.
5. על כן, תוצאת פסק הדין מחייבת עריכת בדיקה אצל מעסיקים לגבי תשלום עמלות מכירה ככל שאלו אינן נכללות בגמול השעות הנוספות המשולם לעובד, בין אם מדובר בעמלה המשולמת לפי "תוצרת", ובין אם מדובר בעמלה המשולמת לפי "פידיון", או כל מנגנון אחר. ככל שניתנים לעובד יעדי מכירה נמוכים שניתן להגיע אליהם בקלות (בפסק הדין דובר בעד 100 ₪ לפריט) אשר מעליהם משולמת עמלה², וככל שמרכיב העמלה מהווה נתח משמעותי משכרו החודשי של העובד, קיים סיכון כי אותו תגמול עבור המכירה יוכר כעמלה ולא כתשלום תלוי יעדים.
6. חוזרנו זה הינו לעדכון כללי בלבד, ואינו מהווה תחליף לייעוץ קונקרטי.

בברכה,

מיכל פינברג-דורון, עו"ד

²² בפסה"ד נאמר כי ידיעה שיפוטית היא שרכישה מחנות אופנה עוברת ברוב המקרים את סף ה-100 ₪.